

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Козаченко Л.А., канд.екон.наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет,*

Сучасний інформаційний простір забезпечує підприємствам аграрної сфери стратегічні переваги, що можуть бути використані задля цифрової трансформації управлінських процесів, зокрема і в контексті ефективної організації бухгалтерського обліку. Аграрні підприємства, в більшості випадків це представники великого бізнесу, поступово впроваджують цифрові технології господарювання, впевнюючись у корисності та перспективності інноваційних продуктів.

Враховуючи численні можливості національної економіки та наявний інтелектуальний і бізнесовий ресурс, зокрема розвинуте аграрне виробництво, вирощування культур, які котируються на світових біржах, висококваліфіковані фахівці ІТ-сфери та наукових і дослідницьких компаній, наразі є стратегічно важливим для України формування великого центру інновацій, у тому числі і в аграрній сфері [1].

Ринок ІТ-технологій пропонує наразі для підприємств аграрної сфери, як готові смарт-технології, так і проектні продукти, які можуть бути зорієнтовані на бізнес-потреби замовника. Так, як цифрові технології забезпечують максимальну точність та своєчасність збору, обробки і використання всіх даних бізнес-процесів, то саме така трансформація обліку забезпечить дієвий загальновиробничий контролінг, підвищить якість виробничих рішень, які приймаються аграрієм.

Дослідження науковців та представників провідних аграрних компаній України щодо використання цифрових технологій у практиці підприємств аграрної сфери вказує на інновації, що є життєво необхідні для започаткування та провадження аграрного бізнесу, зокрема таких інформаційних систем і технологій:

«Цифрове» землеробство (e-farming) - використання «цифрових» технологій в управлінні та виробничих процесах, а також нових технічних засобів агровиробництва;

АЕРО - система, що здатна виявляти шкідників і точково обробляти основні місця їх скупчень;

СропCare – постійно оновлювальна база різних засобів для боротьби зі шкідниками, яка дозволяє підібрати оптимальні препарати для конкретних потреб;

AgroGuard - система охоронних стовпів з оперативним повідомленням про зміни користувачу на телефон;

DrT-Tech - систематизація даних, що зібрана з датчиків і з полів, в одну зручну структуру з можливістю перегляду на смартфоні;

HerdGrow - програми полягає в автоматичному підборі раціону для корів, на основі даних з їх паспортів;

AgromaxEffect - програма для моделювання майбутніх врожаїв;

Fractal - конструктор розумних процесів, що дозволяє автоматизувати робочі процеси (регулювання механізмів; облік робочого часу; тощо) [2, 3].

Доцільним є акцентувати увагу на те, що вітчизняні підприємства аграрної сфери для роботи на світовому ринку сільськогосподарської продукції, співпраці з іноземними інвесторами та партнерами, повинні оперувати найважливішими актуальними даними, за межами не тільки підприємства, а і країни. Отже, можемо стверджувати, що відчувається деяка залежність агровиробників від різного виду інформації, оперативності її отримання, здійснення бізнес-аналізу господарської діяльності та моніторингу потреб і пропозицій вітчизняного та світового аграрного ринку.

Цифрові технології безперечно мінімізують витрати робочого часу облікових працівників, прискорюють реалізацію бухгалтерських функцій, дозволяють оперативно і без помилок фіксувати факти здійснення бізнес-процесів, швидко складати та аналізувати звітність аграрного підприємства за потребами внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів.

Спеціальними цифровими технологіями, які сприяють трансформації обліку є онлайн-сервіси, в яких організовано можливості для реалізації повного циклу обов'язкових операцій, що може обмежуватися тільки недостатніми технічним забезпеченням аграрного підприємства, а також знаннями облікових працівників інструментарію цифрових технологій для оперативного обліку, електронного адміністрування податків, хмарних обчислень тощо.

При впровадженні підприємствами аграрної сфери цифрових технологій в облікові процеси виникає питання вибору онлайн-сервісів, пропозиції яких на вітчизняному IT-ринку на жаль не завжди мають продукти, які враховують галузеві особливості бізнес-процесів.

На сьогодні для організації цифрового обліку вітчизняних підприємств аграрного бізнесу розроблено ряд програмних продуктів, які своєчасно оновлюються відповідно до змін у законодавстві (форми первинних документів, терміни та форми звітності, інше), а головне дозволяють вирішувати облікові завдання саме в агросекторі, зокрема: BAS АГРО.; MASTER:Агро. [4, 5].

Так, BAS АГРО. Бухгалтерія дозволяє автоматизувати облік на аграрних підприємствах, що провадять свою господарську діяльність у галузях рослинництва, тваринництва, птахівництва із будь-якою системою оподаткування. Цьому є підтвердження включення до програмного продукту таких специфічних механізмів аграрної сфери як облік біологічних активів, облік транспорту та сільськогосподарської техніки, облік оренди землі, кадровий облік та розрахунок заробітної плати, облік переробки та допоміжних виробництв; облік інших витрат [4].

Конфігурація BAS АГРО. ERP надає можливість автоматизувати бізнес-процеси в управлінні та виробництві продукції рослинництва або іншої супутньої продукції (послуг) середніх і великих аграрних підприємств різних організаційно-правових форм господарювання. Реалізація запропонованої галузевої специфіки відбувається за рахунок функціонування таких підсистем у

програмному продукті: планування сільськогосподарського виробництва; оперативний облік сільськогосподарських робіт і послуг; розрахунки з пайовиками; облік на елеваторі [5].

На допомогу підприємствам аграрного бізнесу українська компанія IT-Enterprise пропонує на платформі MASTER програмний продукт MASTER:Агро. Організація комплексного обліку забезпечується такими додатками до MASTER:Агро: для планування виробничого завантаження посівних площ використовується MASTER:ТЕП (техніко-економічні показники); для оперативного ведення кількісно-якісного обліку зерна на току - MASTER:Тік; для ведення фіксації робіт агронома в системі та для обліку фактичних затрат на польові роботи, облік робіт, виконаних на полі - - MASTER:Агрономія; для ведення кількісного обліку товарно-матеріальних цінностей - MASTER:Оперативний склад; для ведення кількісно-якісного обліку зерна на елеваторі та ведення контрактно-договірного обліку на елеваторі - MASTER:Елеватор [5].

Слід зазначити, що ґрунтовний підхід до цифровізації обліку різних бізнес-процесів у господарюванні підприємств аграрної сфери полягає у злагодженому поєднанні таких складових, як достатності фінансових ресурсів власників, професіоналізму облікових працівників, технологій, бухгалтерських програм, а також модернізації інфраструктури сільських територій, зокрема забезпечення безперешкодного доступу до високошвидкісного Інтернету.

Література:

1. Діджиталізація: хто сьогодні інвестує в агроінновації в Україні. Landlord : веб-сайт. URL: <https://landlord.ua/news/tehnologii/didzhytalizatsiia-khto-sohodni-investuie-v-ahroinnovatsii-v-ukraini/> (дата звернення: 10.03.2022).

2. Проект: Цифрова адженда України – 2020. Концептуальні засади (версія 1.0). URL : <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення 11.03.2022)

3.Смарт-технології в агроменеджменті. АгроКебети : веб-сайт. URL: <https://blog.agrokebety.com/smarttehnologii-v-agro-menedgmente-ua> (дата звернення: 11.03.2022).

4. Офіційний сайт SOFTCOM. URL: <https://www.softcom.ua/ua/bas/programs/bas-agro-erp/> (дата звернення 12.03.2022)

5.Офіційний сайт MASTER:Бухгалтерія. URL :<https://masterbuh.com/product/4> (дата звернення 12.03.2022)

УДК 657.37

GUIDING PRINCIPLES OF INTEGRATED REPORT

*Luhova Olha, Candidate of Economic Sciences, Senior lecturer
Mykolaiv National Agrarian University*

The seven Guiding Principles underpin the preparation and presentation of an integrated report, informing the content of the report and how information is presented.